

II, §§ 18 - 20

1. Παραδείγματα ερμηνευτικών ερωτήσεων

A. Ερωτήσεις ανοικτού τύπου ή ελεύθερης ανάπτυξης

1. Ποιες διαδικασίες ακολουθήθηκαν στη Σπάρτη προκειμένου να ληφθεί απόφαση για την τύχη της Αθήνας και ποιοι συμμετείχαν στην τελευταία συνεδρίαση;
2. Με βάση τον ενδεχόμενο αφανισμό των Αθηναίων, πώς κρίνετε την κατεδάφιση μιας πόλης και τον εξανδραποδισμό των κατοίκων της ως μέσο επίλυσης των διαφορών στον πόλεμο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
3. Ποια ήταν η απάντηση των Σπαρτιατών στην πρόταση των Κορινθίων, των Θηβαίων και άλλων Ελλήνων για ολοκληρωτική καταστροφή της Αθήνας; Πώς κρίνετε την απάντηση των Σπαρτιατών;
4. Πώς χαρακτηρίζετε τους Λακεδαιμονίους για την απόφασή τους σχετικά με την τύχη της Αθήνας; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας.
5. Να προσδιορίσετε τους λόγους που έκαναν τους Κορινθίους, τους Θηβαίους και άλλους Έλληνες (συμμάχους των Σπαρτιατών) να προτείνουν τον αφανισμό των Αθηναίων κατά τη λήξη του Πελοποννησιακού πολέμου.
6. Γιατί στους όρους της ειρήνης περιλαμβανόταν η κατεδάφιση των τειχών της Αθήνας και η παράδοση όλων σχεδόν των πλοίων της;
7. *ἔπεσθαι Λακεδαιμονίους*: Να προσδιορίσετε τη σημασία που είχε ο όρος αυτός για τους Αθηναίους.
8. Πόσο επαχθείς για τους Αθηναίους ήταν οι όροι της ειρήνης; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
9. Το ένδοξο ιστορικό παρελθόν του ηττημένου αναγνωρίζεται κάποτε από τους αντιπάλους ως επαρκής όρος για να τον σεβαστούν. Αυτό συνέβη με την περίπτωση των ηττημένων Αθηναίων. Οι Σπαρτιάτες τους σεβάστηκαν και τους υπερασπίστηκαν λόγω παρελθόντος. Πώς θα χαρακτηρίζατε το γεγονός αυτό; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

B. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

1. Μπορούσε να αποφασίσει μόνος του ο Λύσανδρος (εκ μέρους των Σπαρτιατών και των συμμάχων τους) για τον τερματισμό ή τη συνέχιση του πολέμου; Σε ποιο σημείο του κειμένου φαίνεται αυτό;
2. Ήταν περιορισμένη η αρμοδιότητα του Θηραμένη και των άλλων Αθηναίων πρέσβων στη διαπραγμάτευση με τους Σπαρτιάτες; Να απαντήσετε εντοπίζοντας το σχετικό χωρίο του κειμένου.
3. Τι πρότειναν στο συμβούλιο της Σπάρτης οι Κορίνθιοι, οι Θηβαίοι και άλλοι Έλληνες για την τύχη των Αθηναίων;
4. Να γράψετε τους θεματικούς άξονες του κειμένου.
5. Ποιοι είναι οι μέγιστοι κίνδυνοι για τους οποίους γίνεται λόγος στο κείμενο;

Γ. Ερώτηση κλειστού τύπου

1. Να κρίνετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο σύμφωνα με το κείμενο, σημειώνοντας X στο αντίστοιχο τετράγωνο:

	Σωστό	Λάθος
α) Ο Αριστοτέλης ήταν ένας Σπαρτιάτης που είχε ζήσει πολλά χρόνια στην Αθήνα.	☐	☐
β) Ο Λύσανδρος είπε στους Αθηναίους ότι έχει την εξουσία να αποφασίσει μόνος του για σύναψη ειρήνης ή συνέχιση του πολέμου.	☐	☐
γ) Ο Θηραμένης είχε μεταβεί στη Σπάρτη ως μοναδικός εκπρόσωπος της Αθήνας.	☐	☐
δ) Οι πρέσβεις των Αθηναίων είχαν την πλήρη εξουσιοδότηση των συμπολιτών τους να διαπραγματευτούν με τους Σπαρτιάτες τα θέματα της σύναψης ειρήνης.	☐	☐
ε) Ο Λύσανδρος αποδεχόταν την εξουσία των πέντε		

εφόρων της Σπάρτης.	☐	☐
στ) Οι εκπρόσωποι της Αθήνας φτάνουν στη συνέλευση που έγινε στη Σπάρτη χωρίς να κληθούν προηγουμένως από τους εφόρους.	☐	☐
ζ) Οι Θηβαίοι και οι Κορίνθιοι αγνόησαν την προσφορά της Αθήνας στην απόκρουση της Περσικής απειλής.	☐	☐
η) Οι Λακεδαιμόνιοι υιοθέτησαν τις πιο σκληρές απόψεις για την τύχη της Αθήνας.	☐	☐
θ) Με τη συνθήκη ειρήνης οι Αθηναίοι πολιτικοί εξόριστοι θα επέστρεφαν στην πατρίδα τους.	☐	☐

2. Γραμματικές ερωτήσεις - ασκήσεις

1. Να κλίνετε στον ενικό και πληθυντικό αριθμό τις συνεκφορές: *οἱ ἄλλοι πρόεσβεις, τίνι λόγῳ, Ἑλληνίδα πόλιν, μακρὰ τείχη, μέγα ἀγαθόν.*
2. Στις παρακάτω ασκήσεις να διαγράψετε το σκέλος που περιέχει λάθος στο γραμματικό προσδιορισμό των λέξεων που δίνονται, αφού εντοπίσετε τις λέξεις στο κείμενό σας:
 - *ἀγγελοῦντα:* είναι μετοχή ενεστώτα / μετοχή μέλλοντα
 - *ὄντα:* είναι ουδέτερο πληθ. / αρσενικό ενικού (αιτιατ.)
 - *ὅτι:* είναι ειδικός σύνδεσμος / ουδ. αναφ. αντωνυμίας
 - *ἀποκρίναι το:* είναι οριστική παρατατικού / ευκτική αορίστου
 - *Θηραμένει:* είναι δοτική ενικού / αιτιατική ενικού
 - *τίνι:* είναι ερωτηματική / αόριστη αντωνυμία
 - *εἶπαν:* είναι αόριστος α' / αόριστος β'
 - *αὐτοκράτορες:* είναι ονομαστική / αιτιατική πληθυντικού
 - *ἐκέλευον:* είναι παρατατικός / αόριστος β'

3. Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α με τα γράμματα της στήλης Β που αντιστοιχούν στο γραμματικό τους προσδιορισμό. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισεύουν.

Α	Β
1. <i>ἐφόροις</i>	α) δεικτική αντωνυμία
2. <i>ἐπεὶ</i>	β) χρονικός σύνδεσμος
3. <i>ἐρωτώμενοι</i>	γ) απαρέμφατο ενεστώτα
4. <i>μετά</i>	δ) μετοχή ενεστώτα
5. <i>ταῦτα</i>	ε) ουσιαστικό γ' κλίσης
6. <i>ἧ</i>	στ) αναφορική αντωνυμία
7. <i>ἐξαιρεῖν</i>	ζ) απαρέμφατο αορίστου
	η) πρόθεση
	θ) ουσιαστικό β' κλίσης

4. *ἀγγελοῦντα, ἐρωτώμενοι, καλεῖν, ἐξαιρεῖν*: Να τοποθετήσετε τους ρηματικούς τύπους στον ακόλουθο πίνακα και να γράψετε τους άλλους χρόνους τους στην ίδια φωνή.

	Απαρέμφατο		Μετοχή	
Ενεστώς				
Μέλλον				
Αόριστος				
Παρακείμενος				

5. Τα παρακάτω ονόματα να μεταφερθούν στον άλλο αριθμό:

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
	τοῖς ἐφόροις
	Λακεδαμονίων
φυγάδα	
Ἰθνηναῖον	
	πρέσβεις
θάλατταν	
	αὐτοκράτορες

6. *μέγα, ἐχθρόν, φίλον*: Να γράψετε τα επίθετα στους άλλους βαθμούς (στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση).

7. *ἀνδραποδιεῖν, εἰργασμένην, γενομένοις, φοβούμενοι, νομίζοντας, ἔπεσθαι*: Στον παρακάτω πίνακα να γράψετε τους ρηματικούς τύπους στη σωστή θέση και να συμπληρώσετε τους αντίστοιχους ρηματικούς τύπους των χρόνων που ζητούνται:

Ενεστώς	Μέλλον*	Αόριστος*	Παρακείμενος**

* Για τους ρηματικούς τύπους που έχουν περισσότερους από έναν μέλλοντες ή αορίστους, να γραφούν όλες οι περιπτώσεις διευκρινίζοντας για ποιο είδος του χρόνου αυτού πρόκειται (π.χ. αόριστος β', μέλλον παθητικός κ.λπ).

** Του *ἀνδραποδιεῖν* ο παρακείμενος να τεθεί σε παρένθεση επειδή συναντάται σπανιότερα, ενώ για τον παρακείμενο του *ἔπεσθαι* να χρησιμοποιηθεί τύπος του ρήματος *ἀκολουθῶ*.

3. Συντακτικές ερωτήσεις - ασκήσεις

1. *ἀγγελοῦντα, ἐρωτώμενοι, ὄντα*: Να χαρακτηρίσετε τη συντακτική θέση των μετοχών και να γράψετε το υποκείμενο και το αντικείμενό τους (αν έχουν) ή το κατηγορούμενο του υποκειμένου τους.

2. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις, ώστε να προσδιορίζεται πλήρως η συντακτική θέση των λέξεων ή των προτάσεων που δίνονται:

Ἄριστοτέλην: είναι στο *ἔπεμψεν*

τοῖς ἐφόροις: είναι στο

Ἄθηναῖον: είναι προσδιορισμός στο

ὅτι ἀποκρίναιτο ... πολέμου: είναι δευτερεύουσα πρόταση, αντικείμενο στο

<i>εἰρήνης καὶ πολέμου:</i>	εἶναι γενική στο κυρίου
<i>ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ:</i>	εἶναι δευτερεύουσα πρόταση
<i>αὐτοκράτορες:</i>	εἶναι στο
<i>μάλιστα:</i>	εἶναι προσδιορ. που δηλώνει
<i>Ἀθηναίοις:</i>	εἶναι στο
<i>πόλιν:</i>	εἶναι αντικείμενο στο και υποκείμενο στη μετοχή
<i>ἀγαθόν:</i>	εἶναι στη μετχ. <i>εἰργασμένην</i>
<i>ἐλληνίδα:</i>	εἶναι προσδιορισμός στο <i>πόλιν</i>
<i>ἀνδραποδιεῖν:</i>	εἶναι απαρέμφ. στο ρ.
<i>εἰργασμένην:</i>	εἶναι μετοχή
<i>ἐφ' ᾧ ... ἔπεσθαι:</i>	εἶναι δευτερεύουσα πρόταση

3. *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... ὅποι ἂν ἠγῶνται:* Να εντοπίσετε τους ρηματικούς τύπους που δηλώνουν τους όρους της ανακωχής, να χαρακτηρίσετε τη συντακτική τους θέση και να γράψετε το αντικείμενο ή κατηγορούμενο (υποκειμένου ή αντικειμένου) καθενός.

4. Λεξιλογικές - Σημασιολογικές ασκήσεις

1. Να συνδέσετε τις λέξεις ή φράσεις της στήλης Α με την απόδοσή τους στη νέα ελληνική (στήλη Β). Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>φημί</i>	α) φέρνω πίσω, επαναφέρω
2. <i>ἐργάζομαι</i>	β) γκρεμίζω, κατεδαφίζω
3. <i>ἐφ' ᾧ</i>	γ) νομίζω
4. <i>καθαιρῶ</i>	δ) οπουδήποτε
5. <i>καθίημι</i>	ε) υποστηρίζω, ισχυρίζομαι
6. <i>ἔπομαι</i>	στ) προσφέρω υπηρεσία, κάνω
7. <i>ἠγοῦμαι</i>	ζ) χρησιμοποιώ
8. <i>ὅποι</i>	η) με τον όρο
	θ) οποτεδήποτε
	ι) ακολουθώ

2. Να γράψετε στη νέα ελληνική έξι σύνθετα ουσιαστικά με β' συνθετικό λέξεις που παράγονται από το ρήμα *ἀγγέλλω* και να σχηματίσετε με αυτά σύντομες φράσεις.
3. Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με λέξεις που παράγονται από το ρήμα *κρίνω* (απλό ή σύνθετο) ή από παράγωγά του.
- Το σύνταγμα απαγορεύει τις μεταξύ των πολιτών.
 - Η του ικανότητα τον ανέδειξε σε αξιόλογο ηθοποιό.
 - Οι παρατηρήσεις που διατύπωσε έγιναν με και γι' αυτό δεν έθιξε κανέναν.
 - Η συμπεριφορά του σε με αυτήν του παρελθόντος είναι τώρα πολύ βελτιωμένη.
 - Στους αγώνες η ομάδα πήγε πολύ καλά και θα αγωνιστεί στους τελικούς.
 - Η επιτροπή έδωσε έπαινο στο ποίημά του.
 - Οι σχέσεις των δύο χωρών έφτασαν σε σημείο.
4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με παράγωγα (απλά ή σύνθετα) από το ρήμα *καλώ* ή από παράγωγά του.
- Απηύθυνε για βοήθεια.
 - Η συμπεριφορά του ήταν γι' αυτό δημιούργησε πολλές εντάσεις.
 - Πήρε για παράνομη στάθμευση.
 - Η ενός ξένου γιατρού κρίθηκε αναγκαία λόγω της σοβαρότητας της κατάστασής του.
 - Λόγω υπηρεσιακών αναγκών έγινε της άδειάς του.
 - Διατύπωσε την να τον συνοδεύσουμε εμείς κατά την επίσκεψή του στα αξιοθέατα της πόλης.
 - Θα γίνει επείγουσα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. για εξέταση του θέματος.

- Απόψε στον Ιερό Ναό θα ψαλεί ο Μέγας Κανόνας.
5. Να μεταφέρετε στη νέα ελληνική τις παρακάτω φράσεις:
- *μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην*:.....
 - *τὰ μακρὰ τεῖχη καθελόντας*:
 - *τοὺς φυγάδας καθέντας*:
 - *τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας*:
 - *ὅποιοι ἂν ἡγῶνται*:.....
6. Να σχηματίσετε παράγωγα ουσιαστικά από ρήματα σύνθετα με τις προθέσεις: *περί, ἀπό, διά, κατά, ἐκ/ἐξ, παρά + ἐξ* και το ρήμα *ἡγοῦμαι*.